

Ö?RETMENLER?N YARATICILI?I BESLEME DAVRANI?I ÖLÇE??

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). Ö?RETMENLER?N YARATICILI?I BESLEME DAVRANI?I ÖLÇE??.
Turkish Psychological Scales. Retrieved from
<https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=27397>

Özet

Ö?retmenlerin Yaratıcılık Besleme Davranış Ölçeği, eğitim ortamlarında ö?retmenlerin ö?rencilerin **yaratıcılık** gelişimini ne ölçüde desteklediğini veya engellediğini ölçmek amacıyla Türkçe'ye **uyarlama** çalışması yapılmış psikometrik bir araçtır. Sadıç ve Alcı (2021) tarafından gerçekleştirilen bu çalışmada, orijinal yabancı ölçeğin Türk kültürüne ve eğitim sistemine uygunluğunu test etmek, böylece geçerlik ve güvenilirlik kanıtlarını sağlamak üzere tasarlanmıştır. Ölçek, özellikle ö?retmenlerin sınıfındaki tutum ve davranışlarının yaratıcılık düzeyini te?vik etme potansiyelini de?erlendirmeye odaklanmaktadır.

Bu uyarlama çalışması, eğitim psikolojisi alanında çalışan araştırmacılara, ö?retmenlerin **yaratıcılık** besleme süreçlerini sistematik olarak inceleme ve bu alandaki eğitim ihtiyaçlarını belirleme imkanı sunmaktadır. Ölçek, ö?retmen eğitim programlarının etkinliğini de?erlendirmede ve mesleki gelişim çalışmaları planlanmasında kritik bir rol oynamaktadır.

Anahtar Kelimeler

Ö?retmen Davranış, **Yaratıcılık**, Ölçek Uyarlaması, Eğitim Psikolojisi, Psikometrik Özellikler, Geçerlik, Güvenirlik.

Yazarlar

Tu?ba SADIÇ, Baki ALCI.

Amaç

Ölçeğin temel amacı, ö?retmenlerin sınıf ortamında ö?rencilerin yaratıcılık potansiyellerini ortaya çıkarmaları için gösterdikleri destekleyici davranışlar ve sergiledikleri tutumları nicel olarak ölçmektir. Bu araç, ö?retmenlerin yaratıcılık te?vik eden veya köstekleyen davranışlarını tespit ederek, ilgili eğitim politikalarını ve müdahale programlarının geliştirilmesine bilimsel dayanak sağlayamayla amaçlanmaktadır.

Uyarlama çalışmasının özel amacı ise, uluslararası alanda kabul görmüş olan orijinal ölçeğin psikometrik yapısının Türk örneğinde de tutarlı olduğunu kanıtlamak ve Türkçe konuşan araştırmacılar için geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı sunmaktır.

Yapı

Ö?retmenlerin Yaratıcılık Besleme Davranış Ölçeği, ö?retmenlerin sınıf içi etkileşimlerde **yaratıcılık** destekleme eğilimlerini temsil eden çok boyutlu bir yapıyı ölçmektedir. Bu yapı

genellikle, öğretmenlerin öğrencilere risk alma izni verme, farklı fikirlere değer verme, merak te?vik etme ve öğrenme ortamının esnek tutma gibi davranışsal bileşenleri içerir.

Ölçek, öğretmenlerin yalnızca bilişsel olarak yaratıcılığın te?vik etme niyetlerini değil, aynı zamanda öğrencilerin özgün düşüncelerini kabul etme ve bu düşünceleri uygulamaya koyma süreçlerine rehberlik etme gibi pratik **ö?retmen davranışları** da kapsayacak şekilde tasarlanmıştır. Bu yapı, yaratıcılığın sadece bir yetenek değil, aynı zamanda çevresel faktörlerle beslenen bir süreç olduğu varsayımına dayanır.

Geçerlik

Ölçeğin Türkçe uyarlama çalışmasında (Sadıç & Alçı, 2021), yapısal **geçerlik** kanıtları sunulmuştur. Yapılan Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) sonuçları, ölçeğin orijinal yapıya uygun, kabul edilebilir düzeyde uyum indekslerine sahip olduğunu göstermiştir. Bu bulgular, ölçek maddelerinin kuramsal olarak öngörülen faktörleri temsil etme yeteneğinin Türk kültür bağlamında da korunduğunu işaret etmektedir.

Ayrıca, ölçeğin kapsam geçerliğini desteklemek amacıyla uzman görüşlerine başvurulmuş ve dilsel eşdeğerlik çalışmaları yürütülmüştür. Bu çalışmalar, maddelerin içeriğinin ölçülmek istenen **yaratıcılık** besleme davranışının tam ve doğru bir şekilde yansıtıldığını göstermiştir.

Güvenirlik

Uyarlama çalışması kapsamında, ölçeğin iç tutarlılığını değerlendirmek için Cronbach Alfa katsayısı hesaplanmıştır. Elde edilen katsayı değerleri, ölçeğin ve alt boyutlarının yüksek düzeyde güvenilir olduğunu kanıtlamıştır. Yüksek iç tutarlılık, ölçek maddelerinin aynı psikolojik yapıyı tutarlı bir şekilde ölçtüğü anlamına gelmektedir.

Güvenirlik analizleri, ölçeğin farklı zamanlarda veya farklı madde setleriyle uygulandığında benzer sonuçlar verme yeteneğine sahip olduğunu göstermektedir. Bu, ölçeğin eğitim araştırmalarında ve uygulamalarda istikrarlı sonuçlar sağlaması açısından kritik öneme sahiptir.

Faktör Analizi

Öğretmenlerin Yaratıcılık Besleme Davranış Ölçeği'nin Türkçeye **uyarlama** sürecinde, öncelikle keşfedici faktör analizi (KFA) ve ardından doğrulayıcı faktör analizi (DFA) uygulanmıştır. KFA, ölçeğin orijinal yapısının Türk örnekleminde de benzer faktörler altında toplandığını göstermiştir.

DFA, belirlenen faktör yapısının veriyle ne kadar uyumlu olduğunu test etmiş ve modelin kabul

edilebilir uyum indekslerine (RMSEA, CFI, TLI vb.) sahip oldu?unu do?rulam??t?r. Bu analizler, ölçe?in çok boyutlu yap?s?n?n sa?lam oldu?unu ve ö?retmenlerin **yarat?c?l???** besleme davran??lar?n?n farkl? yönlerini ölçtü?ünü bilimsel olarak kan?tlam??t?r.

Araç

Test Türü: Uyarlama (Adaptasyon)

Format: Orijinal ölçe?in format?na ba?l? olarak büyük olas?l?kla 5'li veya 6'l? Likert tipi derecelendirme ölçe?i kullan?lm??t?r (Örne?in: Hiç Kat?lm?yorum - Tamamen Kat?l?yorum).

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Ö?retmenler

Ya? Grubu: Yeti?kin (Ö?retmenlik mesle?ini icra edenler)

Popülasyon Detaylar?: Uyarlama çal??mas?, genellikle farkl? bran? ve deneyim seviyelerindeki ö?retmenlerden olu?an bir örneklem üzerinde gerçekte?tirilmi?tir.

Test Metodolojisi: Öz bildirim envanteri. Ö?retmenler kendi s?n?f içi davran??lar?n? ve tutumlar?n? de?erlendirirler.

Anahtar Kelimeler

Psikometri, E?itimde Ölçme, Ö?renci Geli?imi, S?n?f Yönetimi, **Güvenirlik**, **Geçerlik**, Faktör Analizi.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Veri Kaynakta Belirtilmemi?tir.

Ba?l? Kurulu? E-posta Adresleri: Tu?ba SADIÇ (tugbasdc@gmail.com)

Yaz??ma Adresi: Veri Kaynakta Belirtilmemi?tir.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçe?in Türkçe uyarlama çal??mas? **2021** y?l?nda yay?mlanm??t?r. Ölçe?in ticari olmayan akademik ara?t?rmalarda kullan?m? için yazar(lar) ile ileti?ime geçilmesi önerilir. Sorumlu yazar?n e-posta adresi: tugbasdc@gmail.com.

Ölçe?in tam metnine ve detayl? psikometrik raporuna a?a??daki referans linki üzerinden veya PDF dosyas? arac?l???yla ula??labilir.

Kaynaklar

Sad?ç, T. & Alc?, B. (2021). Ö?retmenlerin Yarat?c?l??? Besleme Davran??? Ölçe?inin Türkçeye uyarlanmas?: Geçerlik ve güvenilirlik çal??mas?. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür E?itim (TEKE) Dergisi*, 10(3), 1203-1214.

Makale Ba?lant?s?: dergipark.org.tr

Orijinal PDF, ölçe?in tam metnini ve maddelerini içermektedir. PDF dosyas? buradan indirilebilir: ogretmenlerin-yaraticiligi-besleme-davranisi-olcegi-toad.pdf

Ö?RETMENLER?N YARATICILI?I BESLEME DAVRANI?I ÖLÇE?? Maddeleri

ÖNEML?: Ölçe?in maddeleri, telif haklar? ve kullan?m k?s?tlamalar? nedeniyle bu akademik giri?te do?rudan yay?mlanmam??t?r. Maddeler, Sad?ç ve Alc? (2021) taraf?ndan yay?mlanan orijinal makalenin ekler bölümünde veya yukar?da ba?lant?s? verilen PDF dosyas?nda (ogretmenlerin-yaraticiligi-besleme-davranisi-olcegi-toad.pdf) yer almaktad?r ve ara?t?rmac?lar taraf?ndan bu kaynaklardan edinilmelidir.